

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre... 8 korona
Félévre... 4 "
Negyedévre... 2 "
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ügyv.-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,

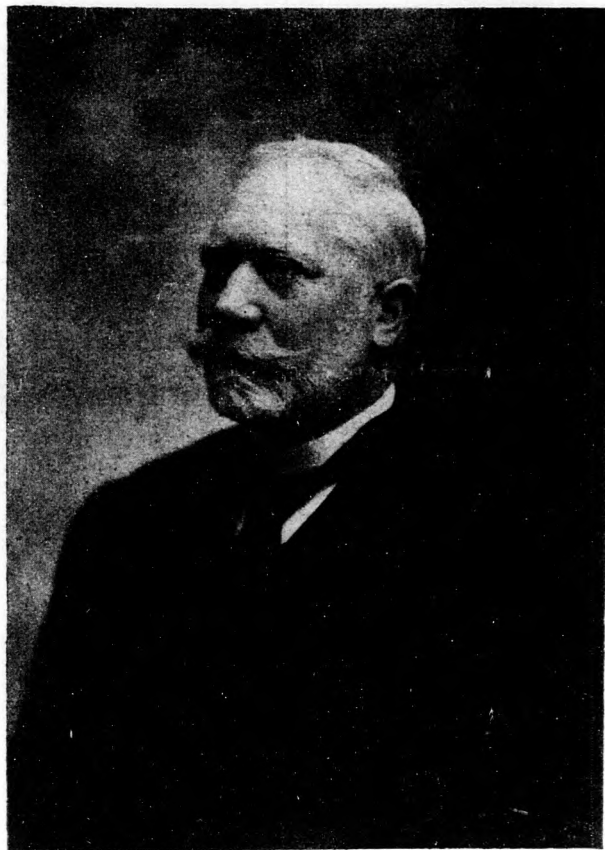
IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Kovácsy Sándor, a református egyház új főgondnoka.

A budapesti ev. ref. anyaegyház főgondnoki állását, a mely Hegedüs Sándor halálával megüresedett, e héten töltötték be. Az igen tekintélyes állás betöltése nagy körültekintéssel és megfontolással történik, mert az egyház világi ügyeinek vezetése a főgondnok kezeibe van letéve. A választás nagy ünnepség kíséretében folyt le a kálvintéri református templomban. A főgondnoki állásra Ligárt János felszólalására egyhangúlag Kovácsy Sándor nyugalmazott miniszteri tanácsost jelölték. A jelölést egyhangú megválasztása követte s küldöttség ment az új főgondnokért, kit a templomba lépésekor a jelenlevők lelkesen éljeneztek.

Petri Elek lelkész üdvözölte a főgondnokot e tekintélyes, szép állásra történt megválasztása alkalmából,

azután az új főgondnok meghatottan, gyönyörű beszédben köszönte meg az egyházközség bizalmát.

Kovácsy Sándor.

gondnoka, munkájával és lelkesedésével sokat használt egyházának.

Hadadi Kovácsy Sándor dr., az új főgondnok 1844-ben Kisaknán, Fejérmegyében született, régi erdélyi nemesi családból. Középiskoláit Zilahon és Kolozsvárott, jogi tanulmányait Budapesten végezte. 1867-ben Mikó Imre gróf minisztersége idejében belépett az akkori kereskedelmi minisztériumba, majd 1889-ben Darányi Ignác első minisztersége idejében a földművelésügyi minisztériumba. 1889-ben, mint miniszteri tanácsos nyugalomba vonult. Ugyanebben az esztendőben Tasnád választókerület országgyűlési képviselővé választotta szabad- elvű programmal. 1891-ben végleg visszavonult a politikától és azóta minden idejét egyháza ügyeinek szentelte. Mint az országos protestáns árvaegylet elnöke és mint a budapesti anyaegyház volt

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket 32 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Amerikai csapás.

Valamikor Európának ijesztő réme volt az egyiptomi csapás, amely sáskák alakjában jelentkezett és különösen Dél-Európa országai, köztük Magyarország is, óriási károkat szenvedtek. Ma már megszűnt ez apró rém oly ijesztővé lenni, mert helyes védekezéssel rögtön megszüntethető a pusztításuk, ha kellő időben alkalmazzuk. Az egyiptomi csapás helyett ma egy újabb csapás sújtja az országot, az amerikai csapás, amely sokkalta nagyobb kárt okoz, mint okozott az egyiptomi sáskajárás. Ez az újabbkori csapás a kivándorlási láz.

Egy betegség, amely ragadós és egymásután szedi áldozatait. Hogy az országra nézve micsoda erővesztést jelent a kivándorlás, kitűnik a m. kir. statisztikai hivatal jelentéséből, amely a kivándorlási adatokat feldolgozva, tünteti fel a számbeli eredményeket.

Az útlevélstatisztikai adatgyűjtés eredménye szerint a magyar birodalomban a múlt év decemberében 20,891 útlevelet váltottak, 17,275-öt kivándorlásra, 3616-ot pedig egyéb célból. Ez útlevelekkel kivándorlásra jogosítottak 19,204, egyéb célból külföldre való utazásra pedig 5187 egyént, akik között 18,465 férfi és 5926 nő volt. A kivándorlásra jogosítottak közül 15,947-nek az útlevele Amerikába szolt, 2575-é Romániába és 791-é Németországba. (Az előző hónapban a magyar birodalomban 21,652, az előző év december hónapjában pedig 18,908 útlevelet váltottak). Az elmúlt évet tekintve, a kivándorlás Magyarországon 1700-al emelkedett, a társországokban azonban 3800-al csökkent, amiből következik, hogy a magyar birodalomból 2100-al kevesebb egyén vándorolt ki a múlt évben, mint 1905-ben.

A kivándorlási láz terjedése, mert még egyre terjed, habár a kivándorlási statisztikai adatok szerint a tényleges kivándorlás csökkent, annál érthetlenebb, mert egyrészt munkakinálat elegendő van országsherte, másrészt a kivándoroltak helyzete nem a legrózsásabb Amerikában.

Számtalanszor reámutattunk már a kivándorolt szerencsétlenek siralmas helyzetére. Úgyszólván nap-nap mellett olvashatunk szerencsétlenül járt kivándorolt magyar munkások sorsáról; hányan vesznek oda, hányan lesznek nyomorékok, akik áldozatai lettek e kiméletlen amerikai üzlet testet-lelket ölő, emberfeletti munkájának? S mindennek dacára a beteges láz, amely kivándorlásra csábít, nem akar alább hagyni. Egy rettenetes csapásnak kell talán a kivándorlottakat sújtania, amely a kivándorlási kedvet örök időkre elveszi, hogy még csak a kivándorlás gondolata is hátborzongató legyen.

Kényszerítő okok, amelyek a kivándorlást esetleg

indokoltá tennének, nem forognak föl, mert becsületes munkával itthon szépen meg lehet élni. Igen ám, csak hogy éppen az a baj, hogy sokan irtóznak e tisztességes munkától. És ezért vagy Amerikába indulnak, ahol azonban okvetlenül csalódnak, mert ott kell csak igazában dolgozni, hogy megélhessenek vagy pedig felcsapnak dologkerülő proletárnak és abból élnek, hogy konkolyhintő eszméikkel más, tisztességesen gondolkodó egyéneket iparkodnak becsapni és saját céljaikra kihasználni, hogy így munkanélkül úri módon megélhessenek.

Az egyiptomi csapás megszűnt csapássá lenni, az újabb, amerikai csapás pedig akkor szűnik meg majd, ha mindinká átérzi azt, hogy munka nélkül nem lehet megélni, dolgozni mindenütt kell és nálunk éppen úgy vagy még jobban megbecsülik a becsületes munkát, mint máshol.

F. E.

Az ország dolga.

A múlt hét derekán még letárgyalta a tisztelt Ház az ujonclétszám megállapításáról szóló törvényjavalatot. Egyúttal elfogadta a honvédelmi miniszternek a törvényjavaslattal kapcsolatos három rendbeli jelentését az 1905—1906. év egyévi önkéntesek tisztvizsgájának eredményéről, az 1905—1906-ik évben a közös hadsereg magyar ezredeinél és a honvédségnél előfordult öngyilkosságokról, végül a magyar honos üszteknek 1901 nov. 1-től 1906 november 1-ig terjedő időszakban történt áthelyezéséről és a magyar honos tisztekben még fennálló létszámhiányról.

Majd az ipari és kereskedelmi alkalmazottak betegség és baleset esetére való biztosításáról szóló törvénytervezetet tárgyalták. Ezt a nagyfontosságú javaslatot kimerítően ismertették már a múlt ősszel, mikor azt a kereskedelmi miniszter benyújtotta. A magyar parlamentnek ez a hatalmas alkotása sokkal jobban van összeállítva, mint bármely hasonló külföldi törvény, éppen ezért nem lehet komolyan venni azokat a kifogásokat, melyeket a félrevezetett munkástáborból hoznak föl a törvényjavaslat ellen.

Az ülés végén a Ház a miniszterelnök javaslatára elhatározta, hogy a jövő csütörtökig farsangi szünetet tart.

A Ház bizottságai azonban a hét elején a farsang dacára sem pihentek, mert a bíráló pénzügyi és zároszámadási bizottságai ülést tartottak és feldolgozták hátralékaikat.

Csütörtökön kezdi újból a képviselőház az abban hagyott munkát s mint értesülünk, *Wekerle* Sándor miniszterelnök törvényjavaslatot fog beterjeszteni az idén tartandó pécsi országos kiállítás állami segélyezése tárgyában. Eddigél a parlamenti életben nem volt eset arra, hogy a képviselőház törvényt alkotott volna vidéki kiállítás segélyezése ügyében.

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya”, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám,

A kisipar megmentése.

Idősebb emberek, akik 25—30 évvel ezelőtt szemtanúi voltak a magyar kisiparos-osztály boldogulásának, tanúságot tesznek annak az állításnak igazsága mellett, hogy néhány évtizeddel ezelőtt még volt virágzó magyar kisipar, ma nincs. Mi ennek az oka? Tudja mindenki; a gyáripár fejlődésével kiölte a kisiparból az életet, életképességet. A hajdan munkaszivajtól, daltól hangos falusi iparműhelyek ma konganak az ürességtől, gazdáik szertezüllöttek vagy napszámos és cselédsorsba jutottak, avagy kivándoroltak oda, ahol az izomerőnek is van még tere a géperő mellett.

A magyar kisipar erejéről tehát szó sem eshetik manapság, bár tagadhatatlan, hogy újabb időben, kiváltképpen a nemzeti küzdelem ideje alatt az iparpártoló mozgalom nagy lépéssel haladt előre.

Úgyszintén az Országos Központi Hitelszövetkezet is megalakulásától kezdve állandóan üdvös munkásságot fejt ki; a kisiparos osztálynak igyekezik megadni a boldoguláshoz szükséges eszközöket. *Horváth János dr.*, az Országos Központ egyik igazgatója, már számos iparösszvetkezetet alakított.

Mindez azonban édeskevés! A magyar társadalomnak, hatóságainknak vállvetett működésére volna szükség, hogy a magyar kisipart abból a kátyuból, melybe önhibáján kívül zökkent, kiemelhessék.

Példát vehetnénk e tekintetben a szomszédos Ausztriától, hol a kisipart a kormányzat és társadalom a kellő támogatásban részesítik s annak érdekeért szót emelnek minden vonalon, sőt még a legfőbb körök idegen iparpártolásán is fölháborodnak. Mikor egy osztrák főherceg házassodott, valamely lap kiírta, hogy a kelengye egy része Párisban készül. Bezzeg fölháborodott erre az egész osztrák ipar és addig-addig berzenkedett és követelte jogait, míg a párisi megrendelést visszaszívták.

— Nálunk napirendre térnek a magyar ipar ilyen sérelmei fölött, mert élehetetlenek vagyunk! — így sóhajt föl egyik ipari érdekeket támogató szaklap. Mi minden tekintetben igazat adunk neki s a magyar kisipar megmentéséért, föllendítéséért, síkra szállásra kérjük föl a magyar közönséget!

Az üzlet jól megy!

Mult héten ösmertettük az újjászervező szociálista munkásvédő szövetség eredményeit. Most számol be a nemzetközi szociálista párt földműves-szövetsége egy évi működéséről. Mi volt az eredmény? Hogy a nép fizetett,

mint a köles és a vezérek jól éltek, sőt 10,000 korona adósságát is csináltak.

A nemzetközi szociálisták fölmives-szövetsége így számol be sáfárkodásáról:

1906 december 31-ig 463 csoport alakult, ebből megszűnt 35. Egy év alatt tehát 428 csoportot, vagyis szövetségfiókot alakítottak a szociálisták. E csoportoknak 48,616 tagja van. A központ bevétele 71,746 korona, belőle marad 5965 korona. Hát a többi! Mit csináltak a 65,781 koronával? Még azt is megmondják! A szociálista ügyvéd 1524 koronát kapott, a nyomda (mely a szociálistáké) 14,304 koronát kapott. A szaklap szerkesztése (a szociálista vezérek szerkesztik) 13,844 korona és így tovább.

Hát az eredmény? Az eredmény megvolt. A vezérek egész éven át jól éltek. Becsületes munkával ezt el nem érték volna soha.

A Duna—Tisza csatorna.

Hazánk két legnagyobb folyama a Duna és Tisza között létesítendő nagy csatorna ügye néhány év óta élénken foglalkoztatja a magyar közvéleményt.

A terv nem új, már a mult század harmincas éveiben vetette föl az eszmét Vásárhelyi Pál, akkortájt európai hírű tudós magyar mérnök, akinek előkészítő munkálatai nyomán szabályozták későbbben folyóvizeinket. A híres magyar mérnököt elhunytá után majdnem két emberöltővel méltányolták csak, mert egyik Tiszaparti városban csak a mult évben állították az emlékezetének ércszobrot.

A Dunát a Tiszával összekötő csatorna ügyében többféle terv merült fel. A főkérdés körül, hogy vajjon a Duna a Tiszának melyik pontján köttessék össze, elágazók voltak a nézetek és szakembereink évek óta vitakoznak fölötte. Elsőben Csondrádnál, majd Szegednél, végezetül pedig Szolnoknál kívánták az összekötő csatornát létesíteni. Úgylátszik, hogy ezt az utóbbi tervet fogják megvalósítani, legalább erre lehet következtetnünk abból a szaktanácskozásból, melyet *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter elnöklete alatt mostanában folytatnak az ország szakemberei. A Szolnok mellett való összeköttetés ugyanis aránylag sokkal kevesebbe kerül s könnyebben is megvalósítható.

Szóban van a Garam vizének mozgó erőre való fölháználása is, amely fölött a szaktanácskozásban élénk vita volt.

A tanácskozók majdnem mindegyike megegyezett

Gazdasági-, főzelék- és virágmag

beszerezhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

➡ Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. ➡

abban, hogy csak akkor lesz igazi hajózás a Tiszán, ha annak egész vidéke rövid víziúttal lesz összekapcsolva Budapesttel. Ennek a nagy vidéknek biztosítani kell az olcsó szállítást.

A Duna—Tisza-közi csatorna szabályozni és mérsékelni fogja a szállítás díjtételeinek vagy ingadozását és így a csatornába befektetett pénz gyümölcsöző is lesz. Külföldre irányuló kivitelünket ekként majd olcsóbban lebonyolíthatjuk a víziúti közlekedéssel.

Nagy érdekeket szolgál tehát majd a Duna—Tisza-közi csatorna s épp ezen szempontból melegen üdvözljük a tervező államférfiakat.

Mi hír a külföldön?

Oroszországban most folynak a választások. Ezideig több mint száz ellenzéki képviselőt választottak meg. Az egyes kerületekben nagy a versengés a különböző pártok között. Moszkva városában a minap 180 képviselőt választottak, akik kebelükből 4 dumaképviselőt fognak választani. A választás szuronyok között ment végbe. Moszkvában különben az alkotmányos ellenzék fényesen győzött. Odesszában az ellenzéki pártok törekvései elé óriási akadályokat gördített a rendőrség; az ellenzéki vezéreket letartóztatták. Péterváron egész biztosra veszik, hogy az ellenzék többségben lesz az új birodalmi dumában. Az eddigi jelentések szerint összesen 4838 bizalmi férfit választottak meg. Ezek közül 1250 monarchista, 770 mérsékelt, 1957 baloldali, 320 nacionalista és 328 pártonkívüli; 213 pártállása ismeretlen.

Japánország újból háborúra készül. Erősíti haderejét. Megkönnyíti a japánok mozgolódását az, hogy Oroszországban teljes a zürzavar s főként a dumaválasztások esélyeitől arra lehet következtetni, hogy a japánok esetleges újabb hadizenete és hadviselése teljes sikerrel fog most már járni.

Ausztriában a politikai körök valamivel engedékenyebbek lettek újabban. Szeretnék a Magyarországgal mostan főnálló viszonyt véglegesen rendezni. Az osztrák kormány reméli, hogy az új parlament segítségével sikerül visszavernie a magyar nemzeti érdekek jogos előrenyomulását. No csak remélje!

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Szövetkezők ünnepnapja Barcon. A napokban a barcsi fogyasztó és értékesítő szövetkezet ez évi rendes közgyűlés keretében ünnepelte fennállásának harmadik évét és ugyanazon leleplezte elnökének Széchenyi Frigyes grófnak arcképét. A Széchenyi-család e vidék szegény népének valóságos jótévedője, az ünnepelt gróf pedig a földművelő népnek valóságos istápolója, segítőtje és vezére. Az ünnepen a vidéki társadalom minden rétege lelkesedéssel ünnepelte e szövetkezeti apostol önzetlen buzgalmát. Az ünnepi beszédet Gróf Mihály tanító, szövetkezeti igazgató mondta és tolmácsolta az egész vidék hálás elismerését. A nemesszívű főúr, aki előre mitsem tudott a tervezett ünnepségről, könnyekig meghatva köszönte e nem várt megtiszteltetést s további jóindulatáról biztosította az ünnep közönségét. A Himnusz eléneklése után folytatták a rendes közgyűlést. A szövetkezet 1904 március 19-én kezdte meg működését; az első évben ötvenötezerhatszázharminc korona készpénzforgalom mellett, 1905 korona 92 fillér tiszta jövedelme volt. A második évben 84,414 korona 24 fillér készpénzforgalom mellett 1489 korona 40 fillér volt a tiszta jövedelem. A harmadik évben 95,479 korona 96 fillér készpénzforgalom mellett 1545 korona 96 fillér tiszta hasznót mutatott fel. A szövetkezet tartozása 33,000 korona. A vagyona pedig 52,399 korona 85 fillér.

A fogyasztás szervezése. Az értékesítést előmozdításánál nagy szerepet játszik a fogyasztás szervezése is. Mindenekelőtt a hazai fogyasztást kell termelésünknek biztosítani, ezt pedig csak a fogyasztók szervezésével lehet elérni. A fogyasztók szervezése kétségtelenül sok nehézségbe ütközik s nagyobb tömegeiket egyedül a fogyasztási szövetkezetek révén lehet összehozni. A fogyasztószövetkezetek gazdasági harca annyira szembezőkő, hogy nem is kell bővebben bizonyítani. Az alsóbb néposztályok, mint fogyasztók is sok tekintetben kedvezőtlenebb helyzetben vannak, mint a gazdagabbak. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy a kisembernek silányabb minőségű árút gyakran aránylag drágában kell megfizetnie, mint a jobb módúnak s az árúhitelezés révén az árúuzsora számtalan formája is a szegényebb néposztályt sújtja. A fogyasztók szervezése a fogyasztószövetkezetben e méltánytalan állapot ellen is védelmet nyújt. A fogyasztószövetkezet lehetővé teszi a kisembernek, hogy az árúknak nagyban való vásárlásával járó hasznót maguk élvezzék. Azonkívül a fogyasztószövetkezet egészséges versenyt támasztva, a kereskedőket arra kényszeríti, hogy jobb minőségű árút adjanak el. Mindezek az okok magyarázzák meg, hogy az agrárpolitika a fogyasztók szervezésére is törekszik a fogyasztó-

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ SZÖVETKEZETE

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczói: BUDAFOKON.

ÉRTÉKESÍT husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű ÉLELMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek!

Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

szövetkezetek terjesztésével s ezen a téren nálunk is az agráriusok vették át a vezetést, nem törődve azzal a sok támadással, a mely éppen a fogyasztószövetkezetek miatt érte őket.

Húsnagyvágó szövetkezet a fővárosban. A budapesti mészárosok legutóbb értekezletet tartottak a húsdrágaság ügyében, amelyen elhatározták, hogy a húsdrágaság enyhítése és az ipartestület érdekeinek megvédelmezése céljából nagyvágó szövetkezetet létesítenek, mely közvetlenül a hízlalóktól vásárolja be a vágómarhát, maga dolgozza fel a mellék- és hulladéknyers-terményeket, ú. m. a bőrt, faggyút, csontot stb., miáltal minden darab vágómarhánál körülbelül 40 korona lesz megtakarítható és így a mészárosok is olcsóbban adhatják a húst. A nagyvágó pénzügyeinek rendezését egyik legelőkelőbb budapesti pénzintézet vállalta el és így a nagyvágó mielőbb megvalósulhat. Örömmel vesszünk tudomást a mészárosok életrevaló mozgalmáról, mert egy nagyvágó felállítását magunk is szükségesnek tartjuk. Már a múlt évben folytak tárgyalások egy ilyen nagyvágó felállítására, a terv azonban akkor meghiusult. Most, ahogy a mészárosok tervezik, t. i. szövetkezeti alapon, úgy a marhahízalók, valamint a budapesti fogyasztó közönség szempontjából is föltétlenül hasznosnak tartjuk ez intézményt, mert úgy a termelőkkel, valamint a fogyasztókkal való közvetlen érintkezésben, jórésben mellőzhetővé válik ama sokszoros közvetítés, mely letörte az élőállat és hihetetlenül megdrágította a hús árát. Ha tehát a mészárosok megvalósítják a tervetben hangoztatott elveket és üzleti eljárásukat függetlenítik, úgy a szövetkezetnek szerencsét kívánunk.

Budapesti szabók szövetkezete. A Budapesti Szabóiparosok Hítel- és Termelőszövetkezete a napokban tette közzé évi jelentését, amely nagyon szép fejlődését tárja fel ennek a szövetkezetnek, melyet Sztéryny József államtitkár a törvényhozás színe előtt, mint az ipari szövetkezetek követendő példáját állított oda. Nevezetes jelensége volt a fejlődésnek, hogy a szövetkezet az elmúlt évben saját házába költözött be, a melyet ünnepiesen avattak fel, a kereskedelemügyi államtitkárnak és az ipari közélet más kitünőségeinek jelenlétében. A szövetkezet üzleti forgalma 2.203,991 K volt. Az év folyamán a szövetkezet 1.000,000 K értékű pályázatot nyert el. Az ez évi rendelések értéke 250,000 K; ezekre munkadíjakban 48,070 K-t fizettek ki, mely az 1905. évi 45,129 K szemben 7 százalékos emelkedést mutat. Megemlítendő, hogy a szövetkezet által fizetett munkadíjak mindenkori magasabbak, mint a magánvállalkozók által fizetett munkadíjak. A különböző hazai gyáráktól és cégektől posztó- és bélésárúkból összesen 170,000 korona értékűt vásárolt a szövetkezet, a mi az 1905. évi vásárlásnál 50 százalékkal több. Mindenkor szigorúan ügyelt a vezetőség arra, hogy kizárólag hazai termékeket dolgozzanak fel és ezáltal hathatósan hozzájárult a hazai gyártmányok pártolásához. A szövetkezet ez évi fellendülése némiképpen felrázta a szövetkezéstől még idegenkedő szabóiparosokat, amennyiben az elmúlt évnél sokkal nagyobb számban léptek be a tagok sorába. A szövetkezet mérlege 3218 K 83 f. tiszta nyereséggel záródik.

A „Független Ujság“-ban megjelent képek lemezeit kölcsön adja a kiadóhivatal.

Farsang után . . .

Vége a farsangnak . . .

Harminchét napig tartott s kivigadta magát a magyar. Két-három esztendeig úgy is szomorú volt a magyar nép farsangja, mintha csak a cigány muzsikájára is ráborult volna az a sűrű sötét lepel, mely bevonta, aggodásba ejtette a magyar szíveket . . . Két-három farsangon keresztül csakugyan „sírva-vigad“-tunk. Az idén derültebb volt a vigadalmak emez időszak. Fővárosban, vidéken egyaránt „magyar bál“-okat rendeztek. Mintha fölelevenedett képe lett volna ez a farsang a hatvanas esztendőök mulatságainak, amidőn anyáink-apáink járták a körmagyart, toborzót, palotást . . .

De hát vége vagon az idej vigalmasságnak is; megyünk a templomba, az Isten szolgája porral hinti be homlokunkat:

— Emlékezzél ember! Porból lettél, porrá leszel!

Itt a böjtidő! Ámbár a poéták által annyiszor megénekelt szeles, zivataros idő helyett a legkeményebb télidő uralkodik, vastag hólepel vonja be erdőt-mezőt, mindennek dacára jóleső örömmel tekint ki a kályha mellett melegedő gazda a hőmezőkre. Nyilván azon tűnődik, hogy milyen jó köpönyeget adott az egék Ura az őszi vetésnek. Legalább nem fázik meg alatta!

A király egészséges. Kerzl dr., a király udvari orvosa több heti szabadságot kért, amelyet a király meg is adott neki. Kerzl a múlt pénteken Abbáziába utazott. Elutazásából azt következtetik, hogy a király egészsége ez idő szerint a lehető legjobb, mert különben nem utazott volna el udvari orvosa. Egyáltalában most történik először, hogy Kerzl hosszabb szabadságot kért a királytól.

Batthyány Lajos gróf emlékezete. E hó 14-én volt száz éve annak, hogy Batthyány Lajos gróf, Magyarország első vértanu miniszterelnöke született. A Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének leányárvaháza és nevelőintézete Cinkotán az évforduló alkalmából emlékünnepet rendezett. A Magyar Gazdasszonyok nagyarányu, nemes munkálkodásának leglelkesebb vezetői közé tartoznak tudvalevőleg a nagy vértanu leányai is, akik az ünnepen szintén jelen voltak.

A hercegprimás születésnapja. Vaszary Kolos hercegprimás e hó 11-én ülte meg csendesen budavári palotájában hetvenötödik születése napját. A kormány, valamint a püspöki kar tagjai és a pannonhalmi főpapság táviratilag fejezték ki szerencsekívánataikat. Azokat, akik személyesen jöttek tisztelegni, Kohl Medárd püspök és Berger Márk kanonok fogadták.

Nagy idők tanuja. Barys József, volt negyvennyolcas honvédhadnagy, nyugalmazott magyar királyi sőtárnok február 8-án hetvenhat éves korában, boldog házasságának harmincadik évében meghalt Budapesten. Az elhunyt a szabadságharc kezdetén mint orvosnövendék állt be a honvédseregbe s mihamarabb hadnagyi rangra emelkedett. A szabadságharc után Ruttkayné Kossuth Lujza megbízásából ő utazott Figyelmessy ezredes elé, hogy az általa hozott proklamációkat átvegye. Ekkor elfogták s halálra ítélték, de az ítéletet később átváltoztatták holtig tartó várfogházra. Deák Farkassal és társaival együtt hat évig raboskodott Josefstadtnban. A

trónörökös születése alkalmával a többi jofestadt fogollyal együtt ő is kegyelmet kapott. Az elhunyt a negyvennyolcas honvédegyesületben a megalakulás után évekig viselte a jegyzői tisztet.

Apponyi Albert grófné Petőfiért. A Petőfi-Társaság tudvalevőleg megvette a Bajza-utcai Feszty Árpád-féle házat, amelyben a Petőfi-ereklyét fogja elhelyezni. A házon azonban teher van, amelyet törleszteni kell. Mivel a Petőfi-Társaság szerény anyagi eszközökkel rendelkezik, Apponyi Albertné grófné, aki a nemzeti ideálok lelkes apostolának oldalán érzésében és gondolatvilágában igazi magyar honleány lett, most mozgalmat indított a fővárosi társaság előkelő hölgyei körében, hogy gyűjtés útján teremtsék elő a szükséges összeget a vételár törlesztésére és a Petőfi-ház berendezésére és fenntartására szükséges tökélet.

Telepesfalu — mint tolvajbanda. A Kecskemét mellett lévő Hetényegyháza telepesfalui lakosait ismeretlen egyén feljelentette a kecskeméti rendőrségen, hogy a közeli Nyíri-erdőből a város tulajdonát képező rengeteg mennyiségű kivágott fát ellopkodták. A kecskeméti rendőrség azonnal nyomozást indított és megkezdte a fölfedezésre jutott harmincöt házat talált (nem sokkal több az egész falu), ahol a kerítések, ólak mind a Nyíri-erdő fájából épültek. Udvarukban halommal volt a lopott szőlőkaró, amit éjjelenként lopkodtak az erdőből. A kár sok ezer koronára rug és meg sem becsülhető, mert ez a tolvajkodás évek óta tart és a talált anyagokon kívül is megbecsülhetetlen annak a fának is az ára, amit a telepesek pár év alatt feltűzeltek.

Munkácsy-képek veszedelme. Ne gondold ám szíves olvasó, hogy az idehaza levő Munkácsy-képeket fenyegeti veszedelem. Sajnos, a nagy Mester világraszóló legnagyobb alkotásai idegen kezekbe kerültek. Így Munkácsy Mihály két festménye, a Krisztus Pilátus előtt és a Keresztrefeszítés, amely Wanamaker filadelfiai milliomos tulajdona, a múlt szombaton nagy veszedelemben forgott. Ezek a képek Wanamakernek Penszilvánia államban lévő nyaralójában vannak, ahol múlt szombaton reggel ismeretlen ok miatt tűz támadt. A villában lévő értékes képgyűjtemény, amelyet hét millió dollárra becsülnék, egészen elégett s csak Munkácsy két képét tudták megmenteni.

Eltűnt főhadnagy. Nagyváradon nagy feltűnést kelt Bengl János 37-ik gyalogezredbeli főhadnagy eltűnése. A főhadnagyot városszerte ismerték s kedvelt alakja volt a társaságoknak. Költekező életmódja miatt sok adósságot csinált s e hónap elsején, amikor már nagyon sürgették a hitelezők a törlesztést, szabadságot kért a parancsnokságtól és elutazott Nagyváradról. Azóta vissza sem tért. Ellenben délben lemondott főhadnagyi rangjáról. Mikor a hitelezők a lemondásról értesültek, nyomban feljelentést készítettek s átnyújtották ezt a rendőrségnek, mely azután megindította a nyomozást.

Kinai diákok Európában. Aki a kínai falat átlépi, az elkárhozik! Ezt tartja a kínai nép. Most azonban kitűnik az, hogy semmi alapja sincs ennek a néphitnek, mert őszre, szeptemberre beront Európába a sárga veszedelem. A kínai fal mögött ötvenezer sárga legény készülődik át Európába, ötvenezer fiatal diák, akik eljönnek az európai nyelveket, tudományt magukba szívni. Ötvenezer diák, a legjobb kínai családokból

való fiúk, a pekingi kormány támogatásával indulnak utra, hogy Európa fővárosaiban egyetemekre és egyéb főiskolákra beiratkozzanak. Átugorják a mohos kínai falakat és jönnek, jönnek a ferdeszemű ifjak, Kinának erős, hatalmas hadserege, amely hadi zsákmány gyanánt Európa műveltségét és tudományosságát viszi majd a kínai falak közé. Európa pedig kíváncsian várja a kínai fiukat. Talán a mi székesfővárosunknak is lesz szerencséje néhány példányhoz.

A hegyvidéki gazdálkodási ismeretek terjesztése. Földműves-iskoláink tanítási rendje eddig nem helyezett különös súlyt a hegyes vidékeken szükséges különleges gazdasági ismeretek oktatására. Darányi földművelésügyi miniszter egy ilyen célú oktatásra Kisszebenben egy új földműves-iskola felállítását határozta el. Tervben van, hogy még ez évben elkészítik az épületeket. A csikszeredai földműves-iskola részére a miniszter a vármegye közönségével együtt 120 hold földet szerzett, hogy ez az iskola a vidékhez alkalmazkodó helyes gazdálkodásával példaként hasson és a modern hegyi gazdálkodáshoz értő földművelőket neveljen.

Véres verekedés a szocialistagyűlésen. Az újjászervezett szocialista párt Ujvidéken vasárnap népgyűlést tartott, amelyben a nemzetközi szocialisták is nagy számban jelentek meg. Utóbbiak nyugodtan végighallgatták a gyűlést egybehívó párt szónokait, akik után a nemzetköziek részéről Kondo Bernát budapesti kiküldött emelkedett szólásra. Ennek beszéde során az újjászervezett szocialisták összetűztek a nemzetközikkal. Néhány ember könnyebben megsebesült. A dulakodás következtében Vesey rendőrkapitány az ülést feloszlatta. Két embert a rendőrség előállított, igazolásuk után szabadon bocsátotta őket.

Falusi tragédia. Berettyóújfaluban egy tizenegy esztendő csitri lány vetett véget az életének. Balogh András gazda Eszter nevű leánykáját valamiért a boltba küldték. A pici lány, nem lehet tudni szándékosan-e vagy véletlenül, kevesebb pénzt tett az asztalra, de alig távozott a boltból, a segéd utána rohant, visszacipelte az üzletbe, ahol elvették tőle a vásárolt portékát s ennek tetejébe a kendőt is leszaggatták a fejeéről:

— Küldd ide az apádat — kiabált rá a boltos — majd azzal eligazítjuk a dolgot.

A kis Eszter sírva fordult ki a boltból, de haza nem mert menni. Darabig csattangolt az utcákon, azután kiballagott a legelőre, ahol a kútba vetette magát. Az atyafiai, akik az egész falut felzavarták, estére kelve találták meg a kútban a boldogtalan kis teremtes holttestét.

Elítelt kivándorlási ügynök. A zombolyai rendőrség Ratzkopf Miska nagyikindai veszedelmes ügynököt, aki a múlt szombaton ötvenhét embert akart elszállítani, elfogták és kéthavi fogházra átváltoztatható ötszáz korona bírságra ítélte.

Ki a legény? A legényvirtus egy szerencsétlen áldozatát kísérték ki minap a komádi temetőbe. A szakáli korcsmában Nagy F. János, Hajser Mihály és Seprenyi Béla komádi legények mulattak. Nemsokára odavetődött két szakáli gazdalegény is: Puskás Ferenc meg az öcsese, Puskás György, a falu híres, garázda verekedői. A fiúk hamarosan összebarátkoztak, együtt itták a jóféle homoki vinkót, míg végezetül felmerült természetesen a vitás kérdés, hogy voltaképpen ki is a különlegény? Szó szót ért s a két falu becsületességért

csakhamar öltre mentek a legények. Előbb ököl, később már vasvillával érdekelték egymást, s a Puskás fiuk ugyancsak hősiiesen állták a sarat, míg a három idegen legény vérbefagyva maradt a korcsma padlóján, Nagy F. Jánosnak meg a holttestét vitték haza a szülei házába. Mikor temették a legényt s éppen amikor a gyászmenet végighaladt a falun, akkor kísérték a gyilkosokat a csendőrök. A gyászmenet népe fellázadt s meg akarta lincselni a gyilkosokat, akiket csak a gyorsan kivonult komádi csendőrőrs tudott megvédeni a nép dühe elől. A Puskás testvéreket a nagyváradi ügyészség fogházába kísérték.

Agyonütötte a malomkő. Makóról írják: Mari Pál magyarábányhegyesi lakos, minap örletni vitt a malomba. Amint búzáját felöntötték a garatra, odaállt nézni a garatot. Egyszerre a garatmalomkő ismeretlen okból darabokra tört és a gyors forgás következtében nagy erővel hajította ki az egyes kődarabokat. Egy ilyen kődarab fején találta Mari Pált, aki nyomban meghalt.

Házasságszédelgő eszmadia. Izsák Jakab szilágy-somlyói eszmadialagény Szilágy- és Kolozs megyében több leánynak házasságot ígért s miután pénzt csalt ki tőlük, megugrott, hogy máshol folytassa a házasságszédelgést, de Bánffyhunyon pórul járt. Itt is becsapott egy szegény árva leányt s miután kifosztotta, megszökött, de a leány rokonai utána fürkésztek s a szédelgőt a csendőrségnek feljelentették. A vizsgálat kiderítette hogy Izsák Jakab számtalan házasságszédelgést követett el Bánffyhunyon, Zilahon, Szilágykrasznán és Szilágy-somlyón.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyárának
vezérügynöksége

! Mezőgazdák különös figyelmébe!
! **EGYETEMES ACZÉLEKÉK.** !

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégely**aczél**-ekefej.
Pánczél**aczél**-kormánylemez.
Magasított **aczélekefej**.
Porvédő kerekek.
Aczél [ ] gerendely.

Csak kitámasztott **nyeregkerettel** bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén **legelső** rangú
magyar gyártmány **fe-**
lülmulja még a legneve-
zetesebb **idegen** gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajmívelőgépeket **terjedelmesen** ismerteti és egy-
általán a **talaj alapos megmunkálására** terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és **díjmentesen** küldetik.

Rövidített levélezim:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

GAZDASÁGI DOLGOK

Rőzse egyszerű és gyors lerakása szekérről.

A fafuvarozás ideje a téli évszak, mikor a gazda egyéb munkája mellett legjobban ráér és a konvenció rőzsét is ilyenkor szállítják, melynek lerakása meglehetősen időt vesz igénybe. A mellékelt ábrán feltüntetett módon azonban a rőzse lerakását tetemesen meg lehet gyorsítani. Készítettünk a bognárral egy erős szerkezetű számolyt, a mellékelt ábra szerint, melynek hossza éppen akkora legyen, hogy a kocsi első és hátsó kereke között elférjen, magassága pedig valamivel alacsonyabb legyen, mint a szekér tengelye. Már most, ha a rőzsével telt szekér rendeltetése helyére érkezett, a számolyt a szekér ellenkező oldalán, mint ahova a rőzsét helyezni akarjuk, az első és hátsó kerék közé téve, még egy kissé odébb huzatjuk a szekeret, míg a hátsó kerék a számoly vízszintes lapjára nem ér. Minthogy a szekér állása egyik oldala magasabban van, két ember azt könnyen fölboríthatja — természetesen a lovakat előbb kifogva — mikor is a rőzsét kissé odébb tolvá, az üres szekér új szállítmányért mehet.

Malacfelalás.

A kocák rossz szokásának okát némelyek abban keresik, hogy a sertés, mint mindentevő állat, szütléskor a magzatja burkait (az ú. n. poklát) megeszi, s ez húsevésre hangolván az állatot, sort kerít nedves, köldökén vérző malacának a felfalására is. Különösen észlelhető ez oly kocán, amely vemhességi ideje alatt konyhai löcsedékben, vagy máskép, ismételten húseleghez jutott. Indokolt hát ily anyagok nyújtásától tartózkodni, a mondott poklát és netán halva született malacot a koca elől azonnal eltávolítani, esetleg pedig a malacokat is az első órákra külön rekesztékbe helyezni.

Mások abban keresik a malacfelalás okát, hogy az újszülött szegletmetsző- és agyarfogai, melyek már ki vannak ilyenkor bujva, vagy csakhamar áttörnek az inyen, a koca csecsbimbóit sértik, annak fájdalmat okoznak, minek folytán a koca a szopást nem tűri, malacait elveri, feléjük harap, esetleg egyikét-másikat meg is vérzi, annak vérént nyalogatja, majd magát a malacot fel is falja. Célszerű tehát a malac éles fogait harapófogóval lemetszeni s leráspolyozni.

A malacfelalás okául veszik — szerintünk is helyesen — még a vemhes és fias anyák nagy ásványi anyag-szükségletét is, melyet kivált istállón tenyésztők, rendszerint nem méltatnak elég figyelemre. Ezen természetesen ásványi anyagoknak (iszapolt kréta, takarmány-csontliszt), kellő mennyiségben való nyújtásával lehet és kell segíteni.

A főbb teendők tehát a malacfelalás ellen volnának:

1. Azonnali eltávolítása a netán halva született malacoknak és a magzat burkoknak, esetleg még a malacoknak külön helyezése;

2. az éles fogak lemetszése;

3. ásványi anyagok nyújtása a vemhes állatnak.

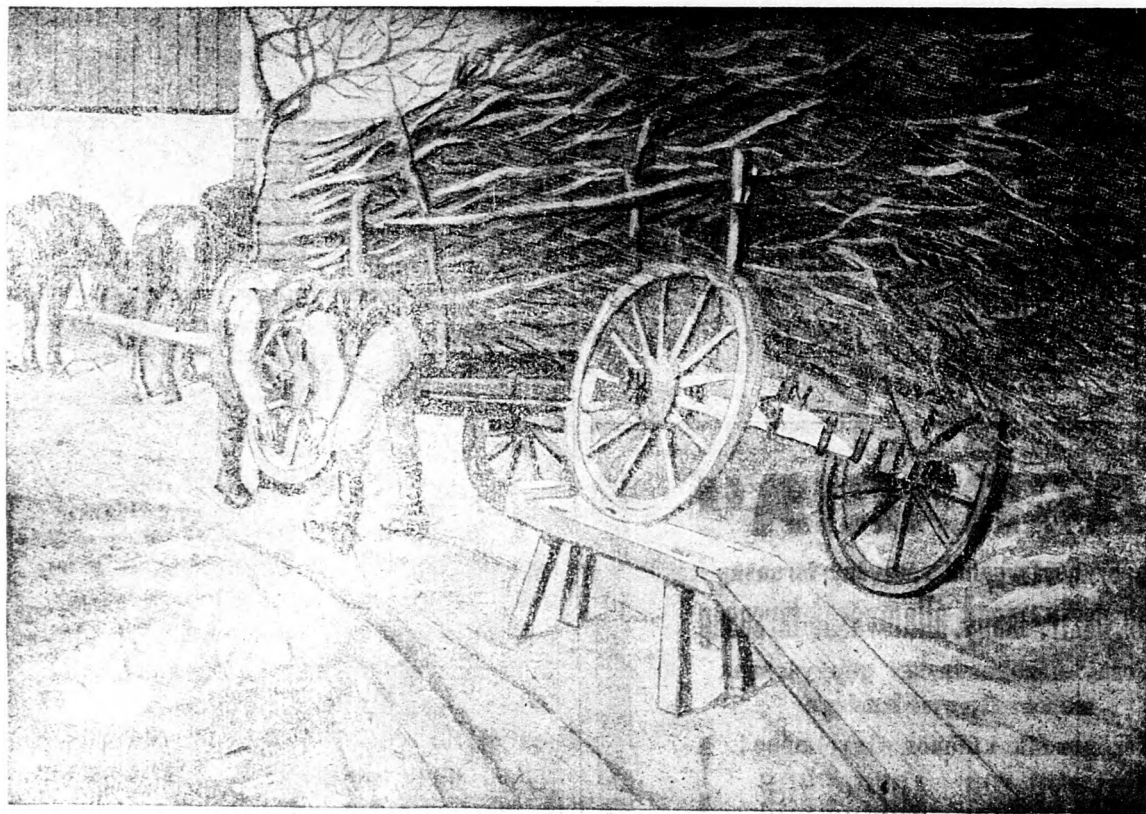
Azt, hogy a koca magzata harapására száját eléggé ki ne nyithassa, el lehet érni a disznó orrmányára erősített szíjgyűrűvel, mely evésben nem, de magzata felalásában akadályozza a kocát. Ezt elég az első egy-két napon alkalmazni, pár napos malachoz a koca már rendszerint nem nyul, hacsak a jelzett csecsbimbó fájdalom nem ösztökéli arra.

M—k.

Féléves tyuk-anya. Ritkaság az oly tyuk, amelyről egy külföldi falusi lap hírt ad. A márciusban kelt állat július végén tojta az első tojásokat, augusztusban megkötött s szeptember 12-ikén 9 alája tett tojásból 7 egészséges szép csibét keltett ki. Az állat különben közönséges parlagi (paraszt) fajta volt.

r.

Ripacsos héjú tojások. Nagy általánosságban azt tartjuk, hogy a tojás, ha nem romlott, egyformán jó valamennyi. Ez azonban nem áll, mert például a ripacsos tojásokat keltetésre nem lehet oly jól felhasználni, mint a simahajuakat. A ripacsosság ugyanis annak a jele, hogy a tojás nem egészséges tojásvezetékben képződött. A gyakorlat is beigazolni látszik e különbséget, a mennyiben a ripacsos tojásokból a kelési eredmény kisebb. Ez megint onnan magyarázható, mert a ripacsos

Szekerlefordító készülék.

Bevermelt és beburkolt növények védelme a fagy ellen. Bevermelt és szalmával fődött zöldségtermé vagy száraz lombbal takart virágok, bokrok s szalmába burkolt rózsafák igen nagy hidegnél könnyen elfagynak, amiért különösebb védelem is szükséges. E célból tanácsos az illető burkolatot langyos vízzel befecsken-dezni, minek folytán azon jégréteg képződik, mely kellő védelmet nyújt. Az eljárás csak igen hideg időjárás esetén alkalmazandó.

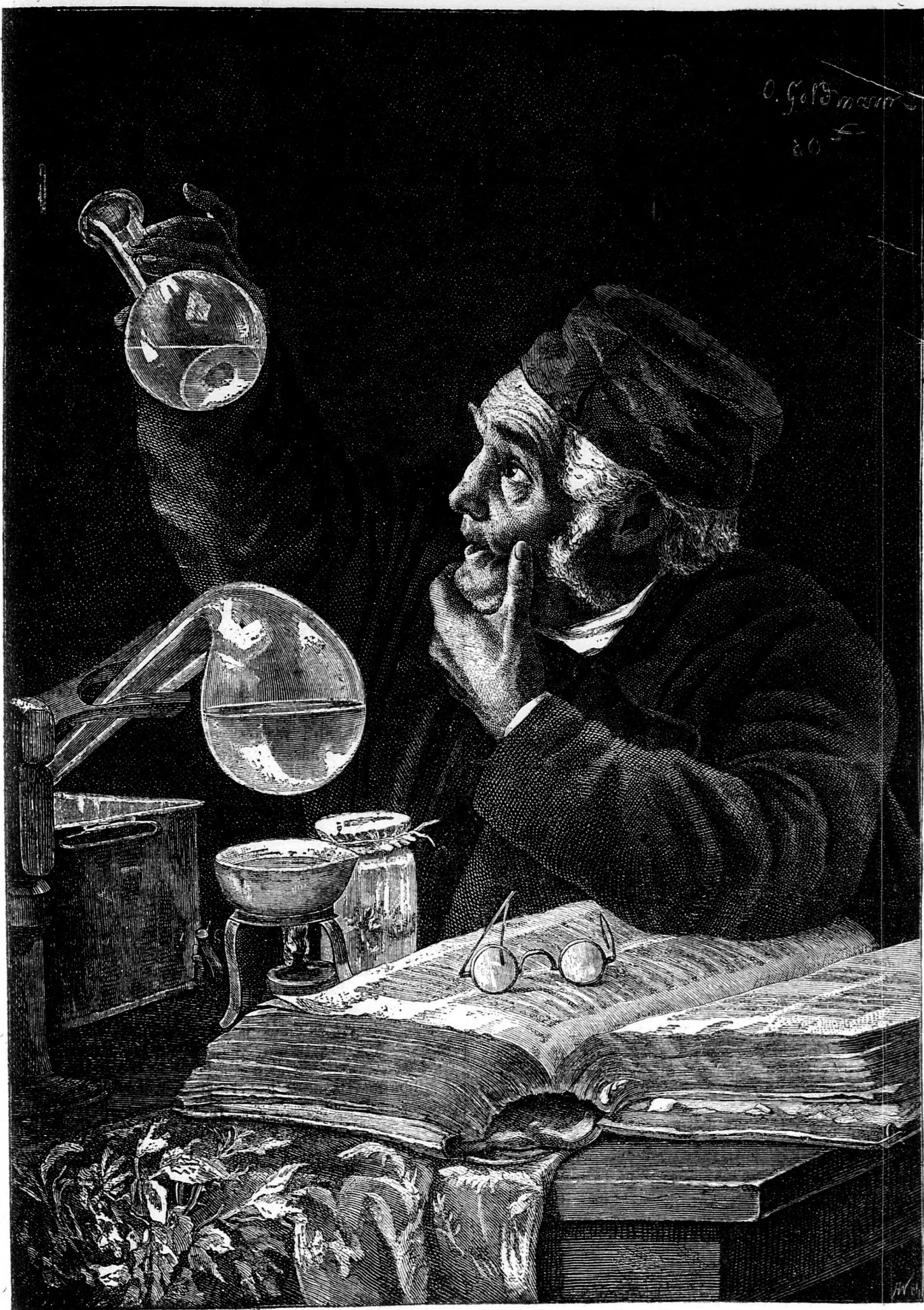
A falevél-alom veszélyessé lehet az által, hogy az állatok bőrét kivált a csüdön, lábtövön, csánkon kisebzi s így alkalmat szolgáltat fertőző anyagok behatolására; különösen a fenyő tűlevelei és az apró ágacskák, zuzmók, mohák, melyek egyéb, talán lágy és nem szüros falevelek közé keverednek, válhatnak eképpen veszedelmessé. — Ha szükségből ehhez az alomhoz kell nyulnunk, czélszerű legalább a tűlevelűek alkalmazásától elállani és indokolt egyáltalán a falevél-alomra vékony rétegben szalmát felszórni.

héjú tojás likacsai nem nyitottak s így a fejlődő csibe nem kaphat elegendő levegőt. Sok esetben pedig a gyengén fejlődő csibe nem tudja feltörni a tojás burkát s így pusztul el. Ripacsos tojást ez okból csibekeltetésre a lehetőségig ne használjunk.

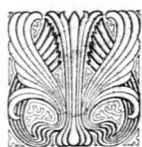
Gyümölcsfák bemeszelését nem csak azért tanácsos végezni, mert a méztej sokféle élősködőt pusztít, hanem azért is, mert — mint a tapasztalás bizonyítja — védi az a fát az elfagyástól is, de csak akkor — s ez e tekintetben feljegyzésre méltó — ha a méztejbe semmi sötétszinű anyag nincs belekeverve, hanem hófehér az. Ez a szin t. i. tavaszi időn a meleg napsugarakat visszaveri, a fa belső melegét visszatartja s a beálló fagy — mely kora tavaszkor meleg idővel váltokozva gyakori — eképp kevésbé vagy éppen nem árthat a gyümölcsfának.

M—K.

A vegyész.

MULATTATÓ

Szép napsugaram . . .

*Szép napsugaram, éjjeli világom,
Mért hunytad még le édes szemeid?
Mért hervadtál te, drága gyöngyvirágom?
Őrangyalom! most már ki véd meg itt?
Szerelmem, kincsem, én örömforrássom —
Oh, hogy beborult életláthatárom! . . .*

*Kinek van itt oly égbe érő szárnya,
Nagy lelke, mely átérje az enyém?
Szíve, mely értem égne olyan vágyban.
Miként Uráért nap az ég tekén:
Ki úgy szeressen, mint te tudtál engem?
Nincs, nincs, csupán te, angyal már a mennyben.*

*Szelid szemed már nem ragyog szemembe,
Bársonykezed nem törli homlokom,
Selyemhajad nem ömlik e kebelre,
Mosolygó ajkad már nem csókolom:
A lét harcában, lelkemet, ha fáradt,
Emelni megszűnt biztatólag szárnyad:*

*Egyedül állok . . . kis lakomba csend ül —
A bánat őrzí néma ajtaját:
Bús könnyek árja folydogál szemembül
Kerülöm a víg, szép világ zaját:
S miként hívó, szent oltár zsámolyára:
Sírodhoz járok én imádkozásra . . .*

*Fejem ráhajtva, zokogással kérdem,
Míg szempillám könnyárja megdagad:
Aztán sóhajtom: Oh, ki vagy a menyben!
Te akaratod, legyen akarat . . .
Hozzá! ő hozzá — ki nekem oly édes —
Vegyél el innen, lelkem hő feléhez! . . .*

Petrus Jenő.

A bűn.

Irta: Tömörkény István.

Sándor János soha sem beszélte, hogy mint veszett össze a haragosával, mikor, miért, mely okból, csak elég abból annyi, hogy össze voltak veszve régen, olykor üzengettek is egymásnak, hogy majd így lesz, úgy lesz. Hogy majd vér fog folyni. Hogy majd így, meg amúgy tapossá halálra egyik a másikat. A vasvillával való agyonveretést sem felejtették ki. Azután egymás derekát bottal letörni ígérték, kötötték az ebet a karóhoz, hogy vérben fürdenek, már hogy egymás vérében. Amaz azt üzenete, hogy úgy megszurkálja bicskával, a rendes falatozó bicskájával Sándor Jánost, hogy vacsorán

éri Pilátust. Sándor János viszont azzal biztatta amazt, hogy a kutyáknak dobja a bárzsingját. Így különféle kép traktálták egymást. Volt eset rá, hogy a másiknak a pipaszárat ajánlották, hogy majd a torkába verik. S verették egymást állandóan a hólyagos himlővel, a patinacsca, a fenével, rossz sebbel. De baj azért nem történt, mert nem találkoztak. Messze is laktak egyik a másiktól. Ez ezen a pusztaszélen, amaz a másikon. Köztük feküdt a futóhomok, a sivány és a sivány közt itt-ott vékony hosszú erdők. Nincs mit keresni azokon a tájakon. A buckás homok gyér, szomoru fűvében még a nyúl is csak akkor lakozik, hogyha máshonnan odariasztják. Szóval, nem találkoztak. Inkább talán, úgyszólván, kerültek is egymást. Nem olyképp mondva, mintha félelemből, bár hiszen abból is, de nem annyira magukat féltették, mint tartottak inkább attól a tétől, ami majd történik, ha egymásra találhatnak.

Jóformán tehát, úgyszólván, szinte kerülgették egymást. Találkozhatásuk véletlenségből ugyan nem nagyon lehetett, de mégis egymásra akadhattak volna valahol, az országúton, országos vásáron. Ugyan országút nincsen arra, országos vásár sincsen, a pusztaszéli nem igen gyűl össze más, csak téli havakon, szeles időben a ballangó gyökerek. Azok szaladgálnak ördögsekér gyanánt.

Régeinte inkább megeshetett volna ez a találkozás, mert régeinte juhászok voltak mind a ketten s a falkák legeltetés közben olykor összeérnek. De erről az életről apránként letelik az idő, mert nem olyan világ van, mint azelőtt, a bürgével való törődést abba hagyják az emberek. Bár azért az ilyen abbamaradt juhászból soha sem lesz paraszt, legalább olyan nem, aki már fiatalágán úgy kezdte. Ez afféle járókelő, jövőmenő, ágyon háltni nem szerető szerzet, nem bír az egészen beleszokni abba, hogy mindig a tanya körül turkálja a földet, a hegyesorru, magassarku csizma az eke után való lépkedést nem szereti. Hogy mint élnek mégis, hogy milyen módon élhetnek, azt bizonyára nem könnyű tudni, de efelől is elég annyi, hogy élhetnek, mert miként élnének, ha nem élhetnének? No.

Még az összeveszés is bizonyára abban az időben történt. A juhász könnyen összekap egymással. Elfogja az elkódorgott bürgét a másiktól, az kész veszedelem. A pulikutya is okoz irigykedéseket, mert a jó puli két bojtárral fölér. Vagy tegyük föl: a vemhes szamar csikáját odaigéri a másiknak, aztán valami módon a szavának nem állhat: ez is ok a háborúra, haragja, boszuállásra. Az olyan füstre tett harag pedig egyre mérgesebb, szilajabb, az beveszi magát a lélekbe és a gondolatba. Könnyű sértődésekből gyilkos mérgek válnak, ha a haragot tartogatják. Beszélhet bárki bármit: sok ember halt meg már tíz év után azért, mert tíz év előtt valami gúnyos szót ejtett, tréfát csinált, oktalan játékból valakit bolonddá tett. Mert, ha éppen akarja, tegye bolonddá a keresztapját. Az talán nem üti meg érte. Hanem emígy?

Emígy? Hát emígy meg úgy van, hogy őszi éjszaka volt, holdvilág járt az égen, csend ült az erdőn, fönt a fák ágain olykor álmában makogott a fácán. János

Tanulmányfő.

Festők, szobrászművészek kedvenc tárgya: a női „tanulmányfő” megfőstése, vagy kőbefaragása. Nincs, s nem is született ezidáig sem a világon festő vagy szobrász, ki „tanulmányfő”-t ne készített volna. Hiába, még a lantos is azt mondja, hogy:

„a nő az Isten remeke,
vagy szóljon tovább is e rege“ . . . ?

Igen, a nő az Isten remeke, éppen ezért nem lehet azon mit csudálni, hogyha piktoraink nem torzonborz, harcsabajszu férfifejeket tesznek tanulmány tárgyává. A fönti remek főstímény szintén egy oly piktor alkotása, aki imadásig rajonghatott a szépnemért, különben aligha sikerült volna a képe.

az erdőben lépdelt bocskorban, puska volt a kezében, a fácán fönt volt az ágon, efelől elég ennyit mondani, úgy-e, bizony, mert földolog némely esetben, hogy az embernek ne járjon el a szája. Bolond ember arról is hallgat, amit tud, ezt a világ rendjében már így hozzák magukkal a körülmények.

Miként történik az, ha így a holdas erdőn, az éjjeli csöndben két halálos ellenség egymással találkozik? Lärmáznak-e előbb egymásra, mondják-e egymásnak, hogy most lesz az, ami még eddig nem volt? Erre János tudna csak feleletet adni, de hova menjünk utána, mikor be van zárva, amaz pedig halott. Most már jó halott, rendes halott, szentelt földben van a temetőben, de azelőtt nem ott volt, hanem az erdő homokja alatt letakarva levéllel és egyéb avarral, mert ez az eset tökéletesen hasonlatos a Karácsony Fekete Vera esetéhez, ami most hatodéve történt. Hetedéve történt. Csakugyan, nagyobb igazság kedvéért fölemlíthető, hogy hetedik éve történt, mert akkor volt a szárazság, mikor a birkák legeltetésére nézve föl volt szabadítva az erdő, mert a birkák találtak a testre, a hogy az előző évben oda elfödelték; így, így, mégis csak hatodik éve történt, régi igazság, hogy az szokott igaz lenni, amit legelsőbb kimond az ember.

Elég abból annyi, hogy amaz bukott föl, mikor a puskák szóltak. Egy fácán ijedtében leesett a fáról, nem hiába, hogy afféle úrifajta madár. Az. Ilyen a sors. Mind a ketten fácán után jártak, mikor így találkoztak s a halál pár szempillantás alatt megtörtént. Riadtan nézte János amazt, már nem mozdult, ki volt nyújtózva végkép, mert oldalvást nyújtózott el, nem borult arcra, mint a nótában mondani szokás. Hej, a régi harag most már valóban el van igazítva s hogy mi lesz ezentul, azt csak az Isten tudja. E gondolatában János félve tekintett a holdra, olyan ablaknak nézte, amelyen keresztül most az égből idelátnak a tetre. Szinte reszketett, mikor a lábával levelet, galyat, mit húzott össze a testre, hogy a hold ne lássa, hideg, sárga tekintetét rajta ne felejtse, ne mutassa, hogy halott van az erdőn. Reszketett, bágyadság és félelem fogta el, nem mert a testre nézni, hanem kiosont az erdőből. A puskaapor füstje mint kísértet libegett utána a fák közt és nyujtotta karját a nyaka felé.

János az erdőn kívül a holdfényen megindult. Legelő van ott, buckákkal, ezen angyalhullások oldalában kutyatej, bogács, meg a ráctövis, abba belemenni nem jó. Kerülgette ezeket útjában János, a halottra gondolt s apránként hazafelé indult. Kis földház-tanyája nem messze a pusztaszélen, félig a földbe ásva, úgyszólván putri, némelyik uraságnak a krumplic-verme is különb. Ment János. Gondolatait többfelé forgatván. El kell ásni, nincs más mód, minthogy el kell ásni. Akkor nem találják, nyomára nem jönnek, eltűnt, mint eltűntek már mások is a néptelen mezőkön. Ugyis éjszaka járt, rosszban járt, talán keresni sem merik — nem jól van ez. Nem ilyenkor, nem puszkával kellett volna találkozunk. Inkább bottal. Az más. A puska hirtelen halált osztt, — János megborzadt s megint csak a testre gondolt.

O thon az ajtót belökte és szólt az asszonynak.

— Hol járt kend? — riad föl álmából az asszony, mert lehet, hogy valóban nem tudta, hogy miért ment el hazulról János.

— Ne beszélj — mondta János sötéten — ne beszélj most, hanem gyere. Mert halál történt.

— Lelőtte kend? — sikoltott az asszony rémülettel.

— Ami történt, az történt — felelte János. — Most ne beszélj. Siess. Hozz te is ásót, gyerünk vissza. Segíts elásni.

Az asszonynak szinte elállt a szive dobogása. A félelem és a rettegés ránehezedett. Az ereiben az irtózat szaladgált.

— Hogy én segítsek? — dadogta iszonyattal. — Én holtat elásak? Akit kend agyonütött? Teremtő Isten, mit művelt kend?

És még sok ilyen kérdést tett, mint ez már asszonyi szokás. Messze kinyujtotta a karjait maga elébe, mintha távoztatná a halottat, úgy lehet, a lelkét látta. Reszketett és nyöszörgött. Két felé volt válva a lelke. Egyfelől az ura, a fia apja a bűnben, a vétekben és a vérben, másfelől amaz a rettenetesség. De nem tehetett semmit, nem volt ura lábainak, remegett arra a gondolatra, hogy ázni menjen a testet.

— Nem bírom, — sikoltotta, — nem bírom...

Micsoda éjszaka az ilyen! János elkeseredve, szótalan fordult ki a házból. Úgy gondolta, hogy most már csakugyan összeroppan fölőtte a világ. De aztán föleszmélt: a fia ott alszik az istállóban a lovak mellett. Mi ez? A gyermekre bízza titkot, a bűn tudójává avassa? Avassa. Azt lehetne hinni, hogy ez a rettenetesség lehetetlen, de nem az, a világban, a pusztaszélen, alacsony földház mellett két sovány macska-ló istállójában megtörténnek a lehetetlenségek. Nem birta volna maga, egymaga elásni? Nem birta volna. Félt odamenet a pusztától, amely fölött ilyenkor éjjel hang nélkül suhannak át rejtelmes madarak, félt az erdőtől, a holdvilágtól és nem mert a legyőzött ellenség elé lépni egymaga. De így ketten mentek. A gyerkőc-fiu követte apját, a vér követte a vért, két vér ment, hogy a harmadik vért eltakarja. Eltakarták, mély gödröt ástak neki, abba fegyverestől letették. Holtak barátja, az éji holdvilág még rátekinthet egyszer a testre, amit eddig egymaga őrzött, azután ráborult a homok, az avar és a targaly: a bűnt a hallgatag pusztai erdő némán befedte, rejtette és eltitkolta.

Keresték-e amazt azután azok, akiknek közük volt hozzá? Bizonyára keresték, de nem találták s abban maradt a dolog, mindössze egy rejtélylyel több támadt, pedig amúgy is van belőle elég. Esetéről vert a szó egy ideig, talán gondoltak is Jánosra, de nem mondták. János pedig úgy élt, mint addig, de belsejében éltek a vádak, álma elmaradt s János a sötét látások elől az italhoz folyamodott. Nem mert elmaradni a csárdában sokáig, félt, hogy mámorosan már valamit beszélni talál; ha italos volt, hazament. Ilyenkor önmagával viaskodott, ezután elérékenyült, a fiát ölegette és szidta az asszonyt.

— Te, te... — mondta neki. — De várj csak, várj!

Nagyon haragudott rá, hogy nem segített neki akkor, hogy nem ment ázni. Hogy bűnében így most már a fiuval közös. Azután jött a többi, ahogy szokásos. Egyszer ittasan hozzányult az asszonyhoz, másszor megint történt, hogy bottal is verte. Tartóztatta ugyan a fiu, de az sem mert eleinte sokat tenni. Sok szomorú óra telt el ebből, a fiu meg az anya sirva emésztették magukat és jövő sorsukat forgatták elméjükben.

— Nem bírom tovább állni, hogy kendet bántsa, anyám — mondta a fiu.

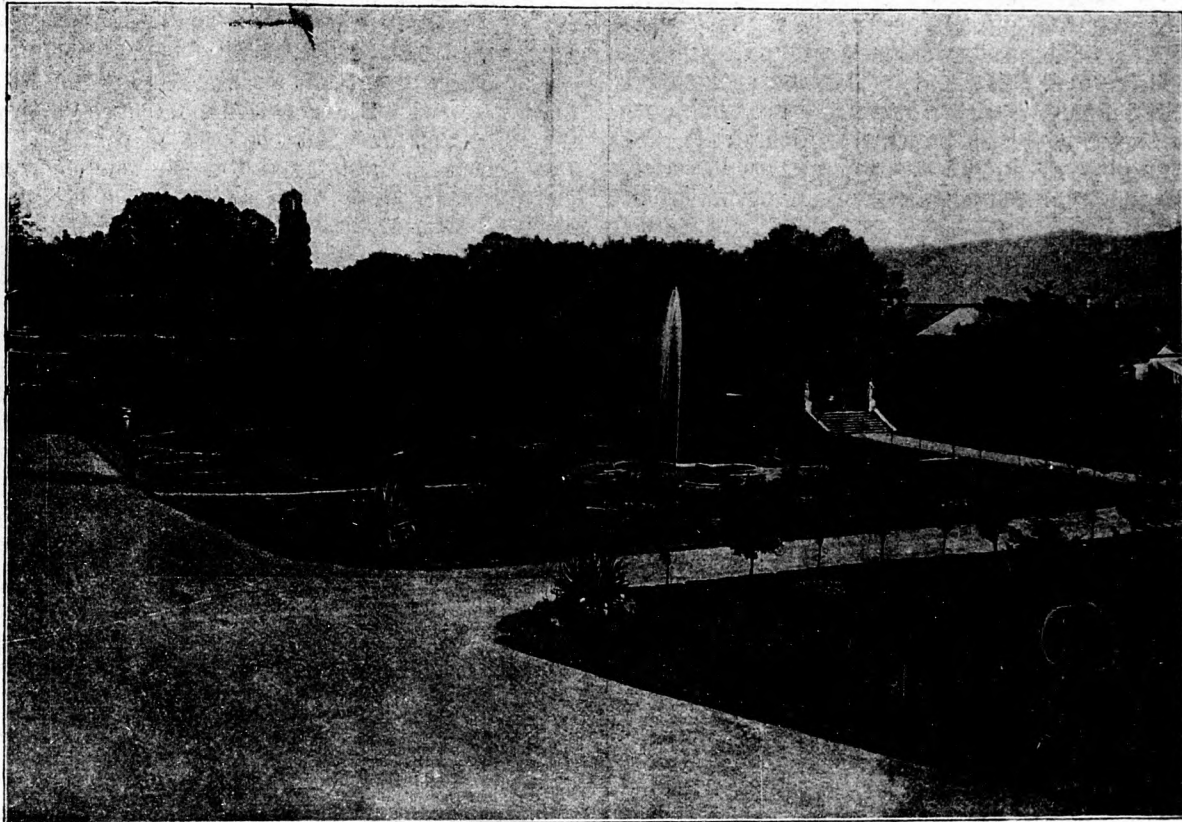
— Fiam, fiam, — sírt az asszony, — miért is élünk a világon?!

Mikor azután az történt volna, hogy János a kenyérvágó késsel kergette a szobában az asszonyt, a fiu megvágta képen ököllel olykép, hogy a küszöbön át a szobából a konyhába bukott. Ekkor kizárták s a dühöngő János a konyhából az istállóba botorkált, hogy a mámorát kialudja. Mikor reggel fölébredt, nem talált senkit sem a tanyában. Mert az asszony meg a fiu még harmat előtt útnak eredtek a pusztakapitányhoz

és beadták János bűnét a pusztakapitánynak. János még aznap délután ott állt az erdő közepén a pusztázó lovas katonák között a sír előtt és elfehéredve nézte, amint a lapátok nyomán lassan fordul le a testről a homok.

Jánost bevitték aztán láncon a városba és ez a dolog is ment tovább a maga rendje szerint. Ügye fölött

a kállai kettős és a hajdu-tánc. Az előbbi már csak néhány szólásmódban él, az utóbbinak a zenéje fennmaradt az utókorra is. A talpalávalót külön zenekarok szolgáltattak, melynek tagjai leginkább cigányok voltak. Némely felvidéki városban akadt sok bevándorolt olasz és lengyel muzsikus is. A zenekarban képviselt hangszerek voltak: a hegedű, a cimbalom, trombita, furulya,

Az Andrassy grófok kastélykertje Homonnán.

csatáztak az ügyvédje meg a király ügyvédje; az egyik mindenkit kieresztene, a másik mindenkit becsuktatna: azért van a bíró, hogy kettőjük között eltalálja az igazságot. A bíró Jánosra nézve az igazságot négy esztendőben találta el, ott is fogták azonnal, most tölti az idejét és a katonáknak való szalmazsákot varrja odabent.

Az asszony mos rá és szombatonként visz neki tisztát.

APRÓSÁGOK.

Régi magyar táncok. A tizenhatodik és a tizenhetedik század legkedveltebb magyar táncjai voltak: az egeres, a gyertyás, a süveges, a lapockás és a lengyel változó. Az egerestánc az újabb régies táncfajták között az incselkedőnek felel meg, mely különösen lakodalmaknál dívott. A gyertyás tánc — veszedelmes egy tánc lehetett — abból állott, hogy az ifjú kezében égő gyertyával kérte táncra a leányt. A lapockásról nem maradtak fenn egykorú feljegyzések és így ma már semmit sem tudunk róla. A lengyel változónak a neve is elárulja, hogy idegen eredetű. Egyike volt a régi idők legdivatosabb táncainak. Úgy járták, hogy tánc közben hol a nő, hol meg a férfi hagyta el a párját; majd hármat egyedül és hármat egymással fordultak. Ezután úgy a férfi, mint a nő más párt választva újból elkezdték a táncot. Eredeti magyar táncok voltak még

török síp (ebből lett a későbbi tárogató) és a duda. Apor Péter különösen a török sípot dicsérte, melyen „az mely nótákat fúttanak, ugyancsak indította az embereket mind az itatra, mind az vigasságra; most talán azokat a szép magyar nótákat senki Erdélyben el nem tudná fújni.”

A halember. Jókai Mórnak a „Névtelen vár“ című regényében szereplő halember nem képzeleti alak. Az Eszterházyak kapuvári levéltárában őrzött feljegyzések szerint, Nagy Ferenc és Molnár Mihály kapuvári halászok 1749. évben március 15-én a Fertőből egy 8 évesnek látszó fiugyermeket fogtak ki, akinek feje igen kerek, szája széles, szeme pedig kicsiny volt, orra behorpadt s egész teste a bőr helyett pikkelyekkel volt borítva, a kéz és lábujjak pedig megegyeszer oly hosszúak voltak, mint az emberi ujjak. Ujjai uszóhártyával voltak ellátva, amint a vízi állatoknál. A szörnyeteket a herceg kapuvári tisztartójához vitték, aki megkeresztelte és járnit tanította, a mi nagyon nehezen ment. Eleinte csak nyers halat és rákot evett, később főtt zöldséghez is kezdett hozzászokni, sőt azután már a ruhát is eltűrte magán. Így háromnegyedévig élt a tisztartónál, tanult beszélni, némely szót már értelmesen kitudott mondani; midőn egyszer a várkastélyt körülvevő sáncárokhoz jutott s abban a vizet meglátva, tüstént beleugrott és végképp eltűnt.

A tél Görögországban. Az idei tél Görögországban is nagyon érezhető. Rendes körülmények közt a hő-

mérő csak egy-egy órára száll le 1 vagy 2 fokig zérus alatt, az idén azonban öt napon keresztül volt 5 fok hideg, ami a heves északi szél mellett úgy hatott, mint nálunk 10 fokos hideg. A tél hóviharral állt be s egy nap alatt nemcsak Athén közvetlen környéke, de még a Peloponneszus is hó alatt van. S e hideg ellen nem lehet védekezni, mert Görögország házainak 90 százalékában nincs kályha, ahol pedig van, oly nyomoruságos a kémény s oly piszkos, hogy lehetetlenség fűteni. Kéményseprők ugyanis egész Görögországban nincsenek. A petroleumot az állam foglalta le magának monopóliummal. Literje 1:40 korona s éktelenül füstöl és bűdös. Legújabbán Korintusból hoztak borszeszt, de ennek meg csekély a melegítő ereje. A középosztály nagyon ritkán fűt, a szegények pedig soha, hanem a napnál melegegnek, melynek Görögországban nagy melegítő ereje van.

Tigris-becsület. Balduin kapitány, a híres angol kutató, aki főleg vakmerő vadászatai révén vált híressé, India belsejében tett tapasztalatairól ad számot. Ebben az ismertetésben határozottan azt állítja, hogy nagyon téves a föltevés, hogy a hím-tigris az embert megrohanja és emberhússal táplálkozik. Amikor a hím-tigris az embert meglátja, mintha érezné, hogy a teremtés koronájával áll szemben, farkát behúzza és meghunyászkodik. Másképp van a dolog, ha az ember izgatja és bosszantja; akkor neki kap ugyan, de akkor sem eszi meg, mert emberhússal nem él a hím-tigris. A nőstény tigris azonban nem irtózik az emberhústól, sőt éjjel, ha embert érez, meg meri támadni és messze elmegy az ember után. Egyetlen egy nőstény tigris négy embert megevett és vígan szaladt néhány kilométert, ha tudta vagy érezte, hogy emberi zsákmányra akad. De mindig fiatal az ilyen emberevő tigris. Miért van ilyen eltérés ugyanazon állat két neme között, azt csak a természettudós megfigyelése alapján lehetne megállapítani.

KÉPEINKHEZ.

A vegyész. A tudós férfiú dolgozó szobájában buvárokodik. Lombikjainak tartalma ugyancsak megizzasztja a vegyészet tudományi alapon kutató, fürkésző emberét. Éjszakát-nappalt egygyé tesz, hogy kutatásából, a különböző vegyszerek összetételeiből „tantételt állítson föl”. Sok sok, éjjel-nappal fáradságos munkája után diadalittasan kiált föl a vén tudós:

Heuréka: annyit tézzen ez a görög szó: „föltaláltam”. Mai szép képünk ezt a nevezetes pillanatot örökíti meg.

Az Andrásyak kastélykertje Homonnán. Zemplén vármegyében, Homonnán nagy uradalma van az Andrásy grófi családnak. A nagy szakértelemmel kezelt s mintaszerűen berendezett uradalomban az odavetődő föltalálja mindazt, amit egy észszerűen gazdálkodó magyar birtokos szorgalma, igyekezete teremthet. A homonnai uradalom kellő közepén gyönyörű kastélya van a grófi családnak, melynek tagjai az év egy jó részét töltik Homonnán. A két évvel ezelőtt elhunyt Andrásy Aladár gróf, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület volt nagyérdemű alelnöke rendszerint homonnai kastélyában pihente ki a közéleti tevékenységben, közhasznú munkásságban szerzett fátalmakat. A paradicsomkerthez hasonlatos kastélykertben órahosszat elsétálgatott a nemes főúr, kinek szerenus arca nem egyszer földerült, mikor a kertbe tévedt falubeli gyermekek pajzán játékát szemlélte. Mert a kastélykert nem egészen a főúri családé ám Homonnán!

Bejáratos oda pihenőre még az utolsó kisbéres családja is! Mai szép képünkön bemutatjuk az Andrásyak homonnai paradicsomkertjének egy részletét.

Szótag-rejtvény.

— Lengyel Ferencről. —

- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 25, 46, 21. Egymásnak ezt kívánjuk;
12, 10, 66, 15, 16. A hó színét így mondjuk;
12, 13, 14, 17, 4, 45, 23, 55, 31. Uralkodók más neve;
7, 20, 19. Testünknek ez főrsze;
11, 8, 9, 18. Mennyei birodalom;
22, 27, 26, 28, 19. A muszkákat így írom;
30, 46, 56, 24, 32, 33. Ez edényféle holmi;
35, 36, 37, 38. Kötőszó ez, gyakori;
43, 42, 34, 60. Ez a lassú járkálás;
51, 29, 41, 40, 47, 48. Templom része ez, nem más;
39, 49, 44, 52, 58. A ruhákra ezt varják;
54, 10, 53, 17, 64. A „most”-ra ezt is mondják;
57, 59, 28, 69, 6. Ez mardos, ha nincs ennünk;
71, 63, 50, 67, 7. Ezen kell mindent nyelnünk;
61, 65, 62, 35, 46, 70. Más földrésznek állatja;
68, 13, 31. Ez rövid tiltó szócska.
1—71. Petőfi jeles verse.

Megfejtési határidő 1907. március hó 2.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 6. számában közölt talány megfejtése:

*„Egyik ébren, másik álmodik,
Arva honban árva mindenik.”*

Helyesen fejtették meg: Kell István, özv. Bodicsné Simon Julia, Dudás Lukács, Kertész Gáspár, Vágó Jenő, Kocsis Géza, Gulyás István, Derék János, Csinos József, Takács Máttyás, Sütő Ede, Harmat János, Csikó Péter, *Antal Mihály*.

A sorshuzárnál *Antal Mihály* nevét huzztuk ki elsőnek, kinek egy értékes könyvet küldöttünk.

LEVELES SZEKRENY.

Hajdu József úrnak Halompusztá. Valószínű, hogy az idei év folyamán rendezendő „Árpád ünnepek” hasonló díszszel, fénynyel és hazafias lelkesedéssel tartatnak majd meg, mint a két év előtti Rákóczi-ünnepek. Igazat adunk Önnek, hogy a Rákóczi-ünnepek fényét emelte volna, ha éppen a „szent hamvak” hazahozatalának évében rendeztük volna az ünnepeket. De hát ragaszkodni kellett az időhöz és a történelemhez. illetőleg a 200 éves évfordulóhoz is. Nyugodjunk meg tehát abban, hogy minden úgy van jól, amiképpen megtörtént. Tudomásunk szerint a Pusztaszeri Árpád-egyesület rendez az idén nagyobb szabású országos Árpád-ünnepélyt. Hogy ez mikor lesz, még nincs megállapítva, de mindenesetre közölni fogjuk. — **Szövetkezeti könyvelő.** Ne Iohassza munkakedvüket annak a pénzügyintézetnek magas osztaléka. Részvénytársaságoknál ez így szokott lenni. A szövetkezeti eszme kizárja a nyereszkesedést, hiszen a jelszó az, hogy „segíts magadon, az Isten is megsegít”. Az önsegély elve fölé bármily magas osztalékkal.

Előfizettek az elmúlt héten: Szücs Ferenc, Csoka György, Dadi Ferenc, Virágh Ágoston, Korcsmáros Pál, Verő Ferenc, Torkos József, Halász Miklós, Hajnal Viktor, Bárány Ödön, Jeges Ferenc, Tordai Endre, Hajtó Pál, Szende András, Darázs Antal, Farkas Akos, Hajdu Kristóf, Fehér József, Róka Kálmán, Kemény Barabás, Komoly János, Vágó Antal.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére feltgyel:

RUBINEK GYULA,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárocsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárocsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1907 február 13.

Budapesti Központi Vásárocsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1'32—1'56 K., vidéki borjúhús 152—156 K., sertéshús 1'32—1'36 K., szalonna füstölt 136—144 K., szalonna, olvasztani való 1'20—1'32 K., hárj 144—148 K., sertézsír 1'36—1'44 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1'20—2'—K., hazai sonka 1'80—2'—K.

Baromfifélék: ———— K., rántani való csirke 2'—2'40 K., sütni való csirke 2'40—3'60 K., kacsza, hizott 6'—10'—K., lud, hizott 12'—18'—K., pulyka, hizott 9'—12'—K. páronként. Vágott hizott liba 1'30—1'40 K., vágott hizott kappan, kacsza és pulyka 1'30—1'50 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). Buza 14'95—15'85 K. Rozs 13'05 K-tól ——— K-ig. Arpa 13'10 K-tól 13'70 K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 14'30—15'50 K. Tengeri 10'80—10'90 K.

Teavaj: (centrifugált) 2'30—2'60 K., főzővaj 1'50—1'80 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 13—36 fillér.

Tojás: bácskai 112—115 K., erdélyi apróbb áru 112'——— K. lánként (1440 drb). Apadt ——— K., meszes ——— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 5'—5'60 K., rózsa új 4'—5'—K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ——— K. mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K.	28'20	27'20	25'80	24'80	24'—	23'20	21'—	19'20	13'50

:: Ifj. Kovács József Orosháza ::

Magyar házi-ipar. ——— Magyar termények.
Söprök, szatyrok, gyékények, börbocskorok, posztócipők, mák, bab, kása, szalonna, paprika legolesőbban szállítja:

:: ifj. Kovács József Orosháza ::

Legjobb tejfőző a BALTIK

BALTIK-SEPARATOR

nemcsak azért arat nagy sikereket és részese mindenütt elismerésben, mert a legököltebb és legmodernebb tejfőző, hanem azért, mert a szerkezet egyszerűsége a BALTIK kezelését még egy gyermeknek is lehetővé teszi. Miután az egész szerkezet el van zárva, szerencsétlenségnek eleje véteget és a gépresek sem romlásnak, sem piszkolódásnak nincsenek kitéve.

A BALTIK RADIATOR

készíti a legjobb és legtisztább vajat.

Szenzációs találmány.

(Lásd ismertetést a »Köztelek« 70-es számában.)

☛ Kérje árjegyzékünket, valamint a modern kézi separatorokról irt bírálatunkat. ☛

Baltik Separator Részv.-Társ.

magyarországi vezérképviselése

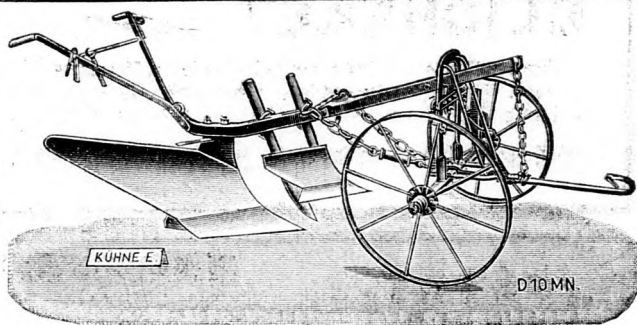
BUDAPEST,

VII. ker., Erzsébet-körút 8. szám.

TELEFON 52-58.

Szállítunk teljes tejjgazdasági berendezéseket

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.

Sorvetőgépeket

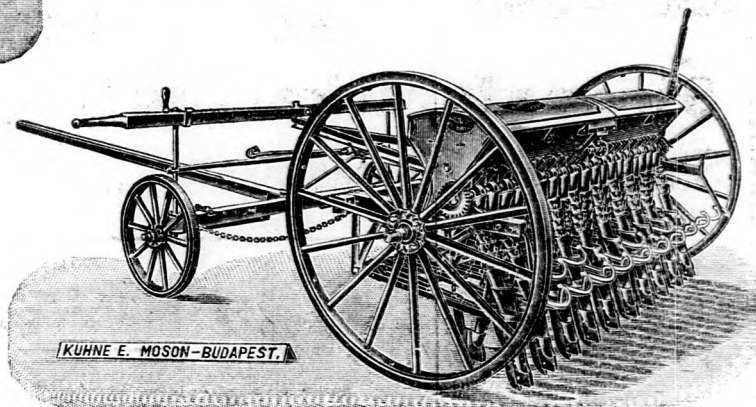
és mindennemű mezőgazdasági gépeket szállít:

Kühne E. gépgyára
Mosonban.

Főraktár: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körút 57/a.

Az őszi idényre: Egy- és kétvasu ekéket

(Ujdonság: BIPPART-atalajeke).

1905. évi forgalom : 25,000 zsák

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek minden év folyamán
két sorozatban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzekek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
eddig több mint **770** első
díjat nyertek. — Évi gyártás
körülbelül **85000** darab.

Több mint **500,000** Alfa Laval
Separator az egész világon.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.953,240 — kor.
Tartalékok	-----	601,263.93 kor.
	Összesen	2.554.503.93 kor.

1901. évi fölszég	-----	90,849. — kor.
1902. évi fölszég	-----	59,782.26 kor.
1903. évi fölszég	-----	109,831.73 kor.
1904. évi fölszég	-----	72,438.23 kor.
1905. évi fölszég	-----	61,730.80 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetéselegb. l egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjviszatérítést kaptak.

Az 1902. évi fizetéselegb. l egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjviszatérítést kaptak. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjviszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os díjviszatérítést kaptak. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocznografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografiallag legszebben, legelőszöbben sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

mindennemű egyéb

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% K₂O

tartalommal, továbbá

Műtrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő

minőségben legelőszöbben

szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.